



Dzimumu līdztiesības rīcības plāns – sieviešu un meiteņu tiesības tiek izvirzītas par galveno uzdevu dzimumu līdztiesības pasaules atveseļošanā

Briselē, 2020. gada 25. novembrī

Šodien Eiropas Komisija un Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos nāca klajā ar vērienīgiem plāniem, kā visās Eiropas Savienības ārējās darbībās veicināt dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm.

Sieviešu un meiteņu tiesību veicināšanā ir panākts ievērojams progress, kas gan nav vienmērīgs, tomēr neviena pasaules valsts nav progresējusi tik tālu, lai līdz 2030. gadam panāktu dzimumu līdztiesību un nodrošinātu pilnvērtīgas iespējas visām sievietēm un meitenēm. Turklāt Covid-19 krīzes sociālās un ekonomiskās sekas sievietes un meitenes skar daudz vairāk. Citstarp tāpēc, ka proporcionāli vairāk sieviešu strādā neoficiāli un neaizsargātās nozarēs, darbvietais zaudēšanas rādītājs sievietēm ir 1,8 reizes lielāks nekā vīriešiem. Sieviešu nabadzības līmenis varētu pieaugt par 9,1 %.

Nolūkā pievērsties šai problēmai jaunā 2021.–2025. gada ES rīcības plāna par dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm ārējās darbībās (GAP III) mērķis ir paātrināt progresu attiecībā uz pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm un saglabāt sasniegumus līdztiesības jomā, kas gūti 25 gadu laikā kopš Pekinas deklarācijas un tās rīcības platformas pieņemšanas.

Augstais pārstāvis / priekšsēdētājas vietnieks **Žuzeps Borels** sacīja: "Nodrošinot visiem vienādas tiesības, tiek stiprinātas mūsu sabiedrības. Tās kļūst bagātākas un drošākas. Tas ir fakts, kas pārsniedz principus vai morālos pienākumus. Demokrātija, tiesiskums, miers, drošība, labklājība un zaļāka planēta nav iespējama bez sieviešu un meiteņu līdzdalības un bez sievietēm un meitenēm līderēm. Ar šo jauno Dzimumu līdztiesības rīcības plānu mēs cenšamies panākt lielāku un ātrāku progresu virzībā uz dzimumu līdztiesību."

Starptautisko partnerību komisāre **Juta Urpilainena** sacīja: "Lai pasaules atveseļošanās no Covid-19 krīzes būtu ilgtspējīga un sabiedrības kļūtu taisnīgākas, iekļaujošākas un pārtikušākas, ir nepieciešama lielāka iesaiste dzimumu līdztiesības jomā. Sievietes un meitenes ir pandēmijas priekšplānā, un viņām ir jābūt atveseļošanas procesa vadītājām. Mēs kā dzimumsensitīva un atsaucīga ģeopolitiska Komisija vēlamies ciešāk sadarboties ar dalībvalstīm, kā arī ar visiem partneriem, lai veidotu pasauli, kurā patiesi valda dzimumu līdztiesība."

Dzimumu līdztiesības veicināšana ES ārējā darbībā 2021.–2025. gadā

Ar Dzimumu līdztiesības rīcības plānu III ir izveidots ES politikas satvars, kas aptver piecus darbību pilārus ar mērķi paātrināt progresu starptautisko saistību izpildē un tādas pasaules veidošanā, kurā ikvienam ir iespēja gūt panākumus. Šajā plānā dzimumu līdztiesības veicināšana ir noteikta par prioritāti visās ārpolitikas jomās un darbībās, ir piedāvāts ceļvedis sadarbībai ar ieinteresētajām personām valsts, reģionālā un daudzpusējā līmenī, paredzēta pastiprināta rīcība stratēģiskās tematiskajās jomās, izteikts aicinājums iestādēm rādīt labu piemēru, un ar to tiek nodrošināta rezultātu pārredzamība.

Sīkāk par pieciem darbību pilāriem

1) 85 % no visām jaunajām darbībām ārējo attiecību satvarā būs vērstas uz to, lai līdz 2025. gadam veicinātu dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm. Ar GAP III tiek ieviesti stingri noteikumi dzimumu līdztiesības integrētas pieejas piemērošanai un uzraudzībai visās nozarēs. Sniedzot ārējo palīdzību jebkurā nozarē, ieskaitot, piemēram, infrastruktūru, digitālo, enerģētiku, lauksaimniecības nozari un jauktās finanses, būtu jāintegrē dzimumperspektīva un jāveicina dzimumu līdztiesība.

2) Kopīgs stratēģiskais redzējums un cieša sadarbība ar dalībvalstīm un partneriem daudzpusējā, reģionālā un valstu līmenī. GAP III ir ierosināts izstrādāt kopēju pieeju visiem ES dalībniekiem valsts līmenī un koncentrēties uz atsevišķiem stratēģiskiem jautājumiem. Rūpīga dzimumaspekta analīze un cieša sadarbība ar dalībvalstīm, pilsoniskās sabiedrības organizācijām,

sieviešu tiesību aktīvistiem un jauniešiem nodrošinās stingru pamatu darbībām uz vietas.

3) GAP III ir izteikts aicinājums paātrināt progresu, koncentrējoties uz galvenajām tematiskajām iesaistes jomām, ieskaitot ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanu un pilnvērtīgu ekonomisko, sociālo un politisko iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm. Tajā atkārtoti uzsvērta veselības aprūpes pakalpojumu vispārēja pieejamība, seksuālā un reprodūktīvā veselība un ar to saistītās tiesības, dzimumu līdztiesība izglītībā, kā arī vienlīdzīgas līdzdalības un līderības veicināšana. Tajā ir arī pilnībā integrēts ES politikas satvars attiecībā uz sievietēm, mieru un drošību un paredzēta dzimumperspektīvas iekļaušana tādās jaunās politikas jomās kā zaļā un digitālā pārkārtošanās.

4) Laba piemēra rādīšana. Rīcības plānā Eiropas Savienība tiek aicināta rādīt labu piemēru, piemēram, attiecībā uz augstākajiem politikas un pārvaldības līmeņiem nodrošinot gan to, ka vadītāji respektē dzimumu līdztiesības principu, gan dzimumu līdzsvaru vadošajos amatos.

5) Rezultātu novērtēšana. GAP III paredz jaunu pieeju uzraudzībai, izvērtēšanai un mācībām, lielāku uzmanību pievēršot rezultātu novērtēšanai. ES izveidos kvantitatīvu, kvalitatīvu un iekļaujošu uzraudzības sistēmu ar mērķi palielināt publisko pārskatatbildību, nodrošināt pārredzamību un piekļuvi informācijai par ES sniegto palīdzību dzimumu līdztiesības jomā visā pasaulē. Komisija sadarbībā ar Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) uzraudzīs ikgadējo progresu GAP III īstenošanā.

Pārveidojoša pieeja

Jaunā rīcības plāna galvenais mērķis ir veicināt pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm, meitenēm un jauniešiem un palielināt viņu līdzdalību politiskajā, ekonomiskajā, sociālajā un kultūras dzīvē. GAP III stingri atbalsta meiteņu un sieviešu līdzdalību un viņu līderību, ko veicina, piemēram, ar pārvaldības programmām un valsts pārvaldes reformām.

GAP III veicinās pārveidojošu un intersekcionālu pieeju un nodrošinās dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu visās politikas jomās un darbībās. Tā mērķis ir pievērsties dzimumu nelīdztiesības strukturālajiem cēloņiem un diskriminācijai dzimuma dēļ, tostarp aktīvi iesaistot vīriešus un zēnus ar dzimumu saistītu normu un stereotipu izskaušanā. Visbeidzot, lai nevienu neatstātu novārtā, rīcības plāna mērķis ir pievērsties visām diskriminācijas intersekcionālajām dimensijām, īpašu uzmanību pievēršot, piemēram, sievietēm ar invaliditāti, migrantēm un diskriminācijai vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ.

Konteksts

Šis ar ārējo darbību saistītais Dzimumu līdztiesības rīcības plāns atspoguļo mērķus, kas noteikti ES [Dzimumu līdztiesības stratēģijā](#), kura ir pirmā Komisijas stratēģija līdztiesības jomā un ar kuru tiek pildītas saistības, ko priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena uzņēmusies savās [politikas pamatnostādņēs](#).

Sīkāka informācija

[Kopīgs paziņojums – ES Dzimumu līdztiesības rīcības plāns III](#)

[Faktu lapa](#)

[Videomateriāls](#)

IP/20/2184

Kontakti preseai:

[Nabila MASSRALI](#) (+32 2 298 80 93)

[Ana PISONERO-HERNANDEZ](#) (+32 2 295 43 20)

[Xavier CIFRE QUATRESOLS](#) (+32 2 297 35 82)

[Gesine KNOLLE](#) (+32 2 295 43 23)

Sabiedrībai: informatīvais dienests [Europe Direct](#) tālrunis [00 800 67 89 10 11](#) vai [e-pasts](#)